

Draagvlakmeting Rotterdam United

*Onderzoek onder Rotterdamse christenen
naar hun verlangen in en voor de stad*

in opdracht van:

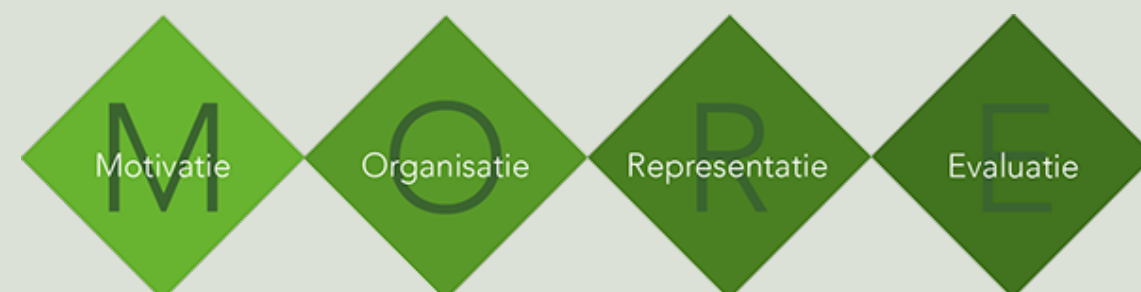

impact investors

in samenwerking met:

blauw

augustus 2016

Achtergrond

Draagvlakmeting Rotterdam United

Rotterdam United is een stichting die het tot haar doel heeft gemaakt om christenen en kerken in Rotterdam onderling met elkaar te verbinden, het christelijk netwerk te versterken en de activiteiten zichtbaar te maken. Dit doet zij vanuit de overtuiging dat men gezamenlijk een grotere impact op de stad en mede-stadgenoten kan hebben.

De aanpak van Rotterdam United is gericht op drie niveaus: (1) Stadsbreed wordt gewerkt aan een gezamenlijke visie en samenwerking tussen kerkverbanden. (2) Op gebieds-niveau worden kerken uitgedaagd frequenter samen (zichtbare) activiteiten en diaconale acties te organiseren en actieve betrokkenheid te tonen in de bestaande Rotterdamse wijkteams. (3) Op wijkniveau worden christenen gestimuleerd om tot zegen te zijn voor hun directe leefomgeving, door bijvoorbeeld (buiten het eigen kerkverband om) samen te bidden, betrokken te zijn bij lokaal vrijwilligerswerk of samen (als wijkbewoners) diaconale, pastorale en missionaire activiteiten te ontplooiën.

MWH Foundation is bereidwillig om Rotterdam United financieel te ondersteunen, mits (ook) voldoende draagvlak kan worden aangetoond voor een dergelijke beweging bij christenen in Rotterdam zelf. Om dit te toetsen heeft Gr8 Purpose Research in de zomer van 2016 onderzoek uitgevoerd onder christenen in Rotterdam. Doel was om te achterhalen in hoeverre in de stad een gedeeld verlangen naar verbinding bestaat, wat dit verlangen behelst en hoe dit kan worden vormgegeven. In totaal hebben 301 Rotterdamse christenen deelgenomen aan het onderzoek door het invullen van een internetenquête.

Dit rapport beschrijft de belangrijkste bevindingen van het onderzoek. Wij hopen MWH Foundation en Rotterdam United hiermee belangrijke inzichten te bieden, die ondersteunend zijn bij het nemen van toekomstige beslissingen.

GR8
PURPOSE
RESEARCH

Samenvatting

Diversiteit aan christenen in de stad; weinig verbondenheid en voorbeelden

Diversiteit aan christenen in de stad

Rotterdam kenmerkt zich door een diversiteit aan mensen en levensbeschouwingen. Circa een kwart rekent zich tot een christelijke stroming (m.n. katholiek, protestants, evangelisch). De een laat zich daarbij actief leiden door Jezus, een ander haalt inspiratie uit de Bijbel; ook zijn er veel christenen die geloven, maar er 'nauwelijks iets mee doen'. Lang niet alle christenen voelen zich betrokken bij een kerkgenootschap; sommigen juist bij meerdere. De helft beleeft met enige regelmaat een kerkdienst of samenkomst. Het merendeel 'kerkt' in of dichtbij de eigen wijk. Eén op de drie 'kerkt' in een verderop gelegen wijk of andere plaats. Zeker één op de tien beleeft diensten via radio, TV of internet.

Verbondenheid met mede-christenen laag; weinig voorbeelden

Vier op de tien christenen vinden dat het christen-zijn in de stad iets is dat je samen doet, tegenover eenderde die vindt dat je dat zelf doet. Opvallend is dat velen zich *als christen* minder verbonden voelen met stadgenoten dan *als burger*. Lang niet iedereen ontmoet doordeweeks mede-christenen in de wijk of stad. Wie dat wel doet, ontmoet vaker iemand uit de eigen kerkelijke omgeving dan daarbuiten. Meer dan de helft zegt weinig voorbeelden van inspirerende christenen in de stad te kennen (ds. Visser, Erasmus, familie Sies).

Als christen heb je een bijzondere opdracht in de wijk waar je woont...

De helft onderschrijft deze stelling. Zij vinden dat hun roeping als christen overal geldt, dus (zeker) ook in de eigen wijk. Het feit dat zij soms weinig mede-christenen in de wijk zien/kennen, vormt voor de een een barrière, de ander ziet het als kans. Wie tegen tegen de stelling ageert, ziet het geloof vaak als iets persoonlijks. Of men vindt de opdracht voor iedereen gelden (niet specifiek christenen). Ook zijn er die elders in de stad hun roeping vormgeven en de stelling om die reden bestrijden.

Samenvatting

Rotterdam zou meer moeten bloeien; helpt verlangt naar meer verbinding

Rotterdam zou meer moeten bloeien; waarde van christendom weinig zichtbaar

In totaal 45% van alle christenen in Rotterdam verlangt naar meer 'geestelijke bloei' in de stad. Bijna 30% ervaart het als urgent probleem, waarvan men vindt dat het anders moet. Ook vindt men dat de waarde van het christendom (te) weinig zichtbaar is in stad en wijk. Het beeld dat christenen in de wijk elkaar nauwelijks kennen roept veel herkenning op, maar wordt minder vaak als urgent probleem beschouwd. Ook onderkent men onderlinge verdeeldheid onder christenen en kerkstructuren die dat belemmeren, maar men geeft deze zaken minder prioriteit.

Helpt verlangt naar meer verbinding, ook over kerkmuren heen

Het verlangen om doordeweeks, samen met anderen christenen, het christen-zijn vorm te geven en zich in te zetten voor de omgeving blijkt breed gedeeld te worden: 51% van de christenen herkent dit verlangen helemaal of gedeeltelijk bij zichzelf. Afhankelijk van geloofshouding, -stroming en afstand tot eigen kerk(gebouw) is het verlangen (nog veel) sterker of zwakker. Ook christenen die fysiek geen kerkdienst bezoeken, maar deze wel beleven op radio/TV/internet, herkennen zich in meerderheid in het verlangen. De behoefte om samen op te trekken speelt zowel in stad, woon- als sociale leefomgeving. Voor tweederde is het kerkgenootschap van de mede-christenen daarbij niet relevant.

Wat christenen aanspreekt in het verlangen is het samen(werken), samen optrekken, iets uitstralen en uitdragen, over kerkmuren heen. Anderen helpen, op de bres voor de stad. Wie het verlangen niet herkent vindt het geloof vaak te persoonlijk om te delen, of de manier waarop te opdringerig. Een aantal wil de blik juist breed houden en niet met (alleen) christenen optrekken.

DIT IS TIM

Tim verlangt ernaar om doordeweeks, samen met andere christenen uit zijn omgeving (dus niet alleen zijn kerkgenoten) zijn christen-zijn vorm te geven en te zoeken naar mogelijkheden om tot zegen te zijn voor zijn omgeving. Door bijvoorbeeld samen te bidden, voor elkaar, de stad, de woonwijk, de collega's of kwetsbare groepen. Of door betrokken te zijn bij vrijwilligerswerk, gezamenlijk diaconale activiteiten te ontwikkelen of mensen in zijn omgeving op weg te helpen in het geloof. Hij is ervan overtuigd dat christenen gezamenlijk een veel grotere impact op de stad, hun omgeving en op elkaar kunnen hebben.

GR8
PURPOSE
RESEARCH

Samenvatting

Menig voorbehoud tot actie; desondanks kansen en animo voor gezamenlijke actie

Deel christenen geeft al uiting aan verlangen; menig voorbehoud tot actie

De grootste voorstanders van verbinding zeggen al regelmatig andere christenen op te zoeken. Redenen waarom christenen het verlangen wél onderkennen, maar daar geen vorm aan geven, liggen vooral besloten in tijdgebrek, het niet aansluiten van kerkstructuren en fysieke barrières (ouderen). Een substantieel deel geeft echter (ook) aan dat zij de kennis, vaardigheden of durf missen om initiatief te nemen. Hier liggen kansen voor Rotterdam United om twijfelaars aan te sporen of te ondersteunen.

Appèl op kerken

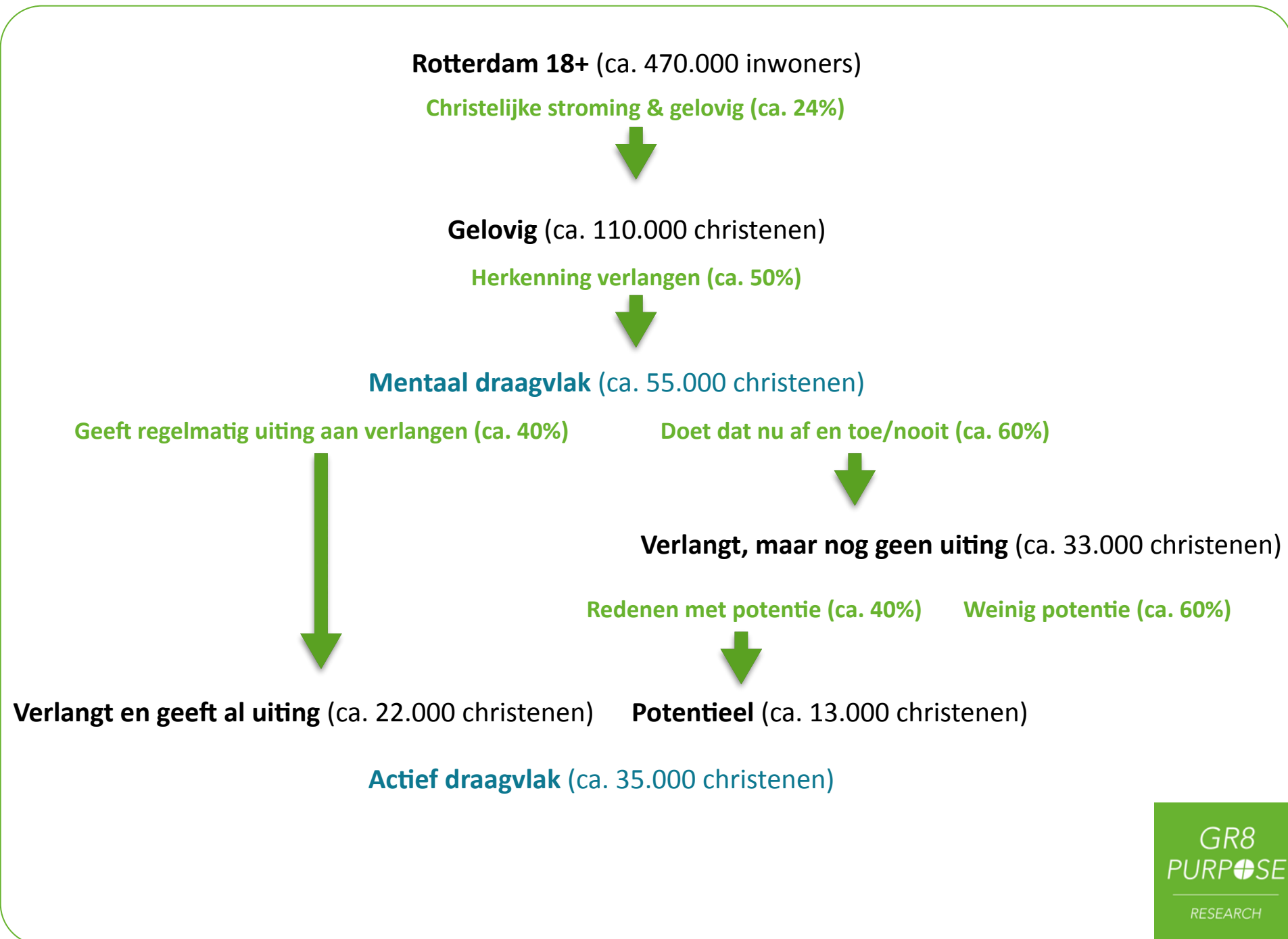
Veel christenen vinden dat (vooral) kerken samen zouden moeten optrekken om tot zegen van de stad en haar inwoners te kunnen zijn. Ook om onderlinge ontmoeting en zichtbaarheid van christenen in de stad te versterken spelen kerken een belangrijke rol, meent men. De meest aansprekende (van enkele voorgelegde) ideeën zijn dan ook kerk-gerelateerd: het openstellen van kerkgebouwen in de wijk voor gezamenlijke activiteiten en een overzicht bieden van lokale kerken en gemeenten.

Zeker ook animo voor gezamenlijke acties als christenen

Veel christenen zien echter wel degelijk (ook) een rol voor zichzelf weggelegd; in de wijk of eigen omgeving (naarmate men verder van het eigen kerkgebouw woont daalt het draagvlak voor de stelling dat christenen actief moeten zijn in de eigen wijk). Zo bestaat er behoefte om andere christenen te ontmoeten. En het idee van gezamenlijke maaltijden en cursussen in de woonwijk spreekt relatief veel Rotterdammers aan. Drie op de tien zouden zich, samen met anderen, willen inzetten voor (veelal kwetsbare) doelgroepen in de stad; ook de noodzaak om jeugd te bereiken met het evangelie wordt benadrukt.

In perspectief

Actief draagvlak bij bijna één op de drie Rotterdamse christenen

De helft van de Rotterdamse christenen staat open voor meer verbinding met andere christenen in zijn/haar omgeving (voorgelegd als 'het verlangen van Tim'). Extrapolerend naar de totale bevolking van Rotterdam betreft dit ongeveer 55.000 christenen. Dit aantal vormt het mentaal draagvlak voor de ideeën van Tim.

Wanneer —behalve naar verlangen— ook gekeken wordt naar huidige gedrag en de redenen voor het niet (vaker) vertonen van dit gedrag, kunnen we stellen dat circa 35.000 christenen zich actief aangesproken kunnen voelen door de ideeën van Tim. Dit aantal kan beschouwd worden als het actief draagvlak.

Actief draagvlak is te vinden onder vertegenwoordigers van alle christelijke stromingen; verhoudingsgewijs iets vaker onder Evangelischen en minder vaak onder Rooms-Katholieken. Van de verlangers met potentie is 15% niet-kerkelijk betrokken.

Conclusies

Mentaal draagvlak voor ideeën Rotterdam United; actief draagvlak kleiner, maar voldoende om er bij voorbaat geen succes van te mogen verwachten

Mentaal draagvlak voor ideeën Rotterdam United

Rotterdamse christenen -zeker voor wie Jezus en Bijbel meer dan gemiddelde betekenis hebben- herkennen zich grotendeels in het verlangen naar verbinding met andere christenen in hun omgeving, om samen hun christen-zijn vorm te geven en tot zegen voor anderen te kunnen zijn. Daarbij denkt een meerderheid over de kerkmuren heen. Het verlangen wordt gedeeld door kerkgangers, maar ook door christenen die -buiten een kerkgemeente- via digitale middelen hun geloof voeden.

Velen herkennen ook de issues, die volgens Rotterdam United onder christenen in de stad spelen, en die Rotterdam mogelijk belemmeren in haar 'geestelijke bloei' (o.a. weinig zichtbaarheid in de stad, weinig onderlinge ontmoeting van christenen buiten de kerkvieringen om, gebrek aan eenheid). Men proeft de noodzaak tot verandering en kan mentaal meegaan in het voorgelegde verlangen van Rotterdam United.

Actief draagvlak kleiner, maar voldoende om succes uit te sluiten

Als het gaat om actief uiting geven aan het verlangen, haakt een groot deel bij voorbaat af (geen tijd, geen mogelijkheid, geen vertrouwen). Toch is er voldoende potentieel (ca. 40% van de niet-actieve christenen, die wel latente behoefte hebben) om vruchtbare resultaten te mogen verwachten van een beweging die hen inspireert, stimuleert en faciliteert om in contact te treden met mede-christenen. Door hen te wijzen op de urgentie, drempels weg te nemen en inspirerende voorbeelden aan te reiken. Dit geldt natuurlijk ook voor de groep christenen, die uit zichzelf al mede-christenen opzoekt om gezamenlijk uiting te geven aan hun roeping als christen. Stadgenoten die kunnen dienen als voorbeeld, met Jezus als gezamenlijk Voorbeeld.

Mentaal draagvlak 51%
(ca. 55.000 christenen)

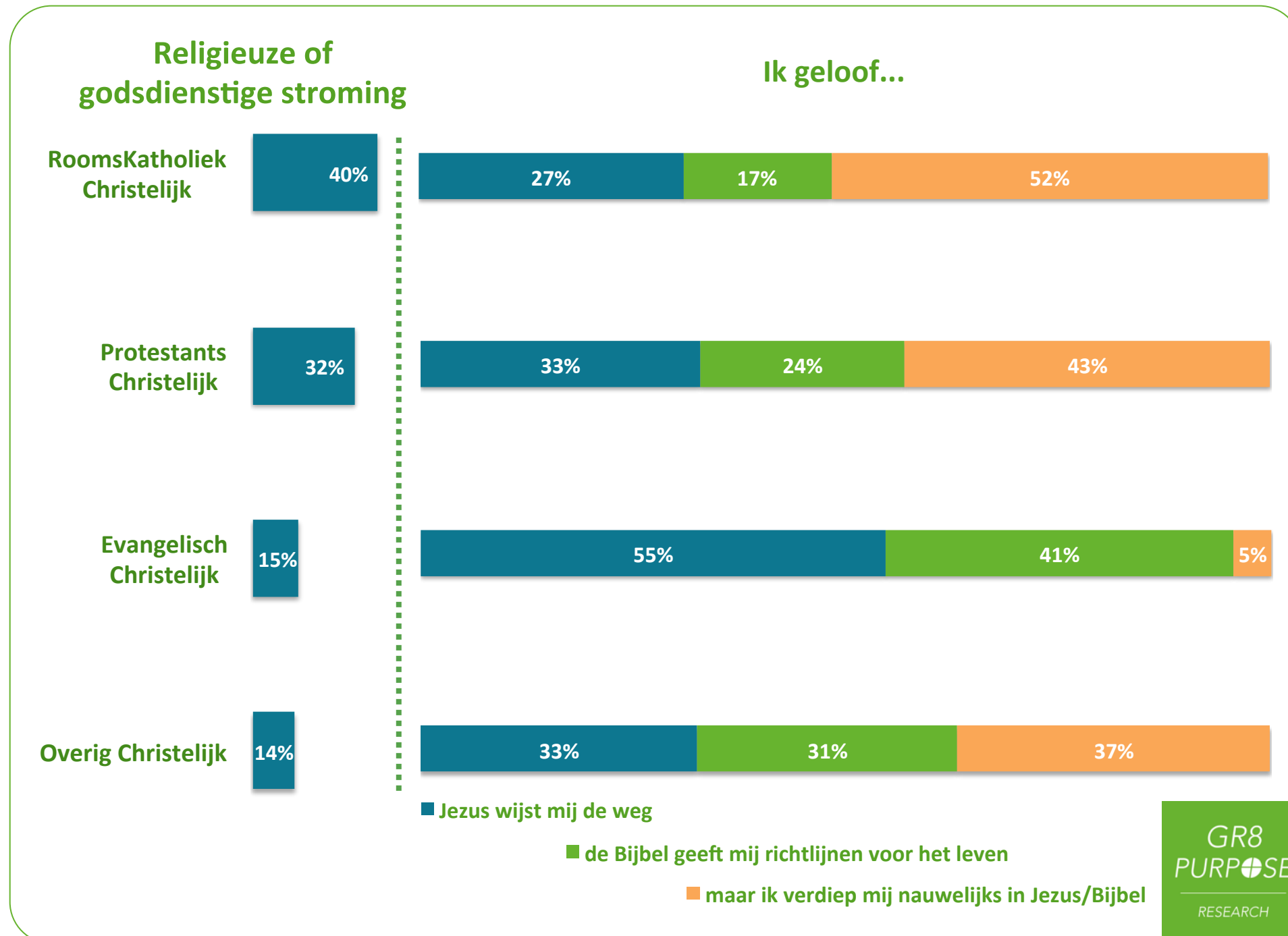
Actief draagvlak 32%
(ca. 35.000 christenen)

Hoofdstuk 1

Christenen in Rotterdam

Christenen in Rotterdam

Zes op de tien gelovige christenen laten zich actief inspireren door Jezus en/of de Bijbel

De doelgroep voor dit onderzoek wordt gevormd door Rotterdammers, die zich tot een christelijke stroming rekenen en zich 'gelovig' noemen.

Het grootste deel van de 'gelovige christenen' geeft aan zich tot een RK stroming te rekenen. Eenderde is Protestants en 15% Evangelisch christelijk.

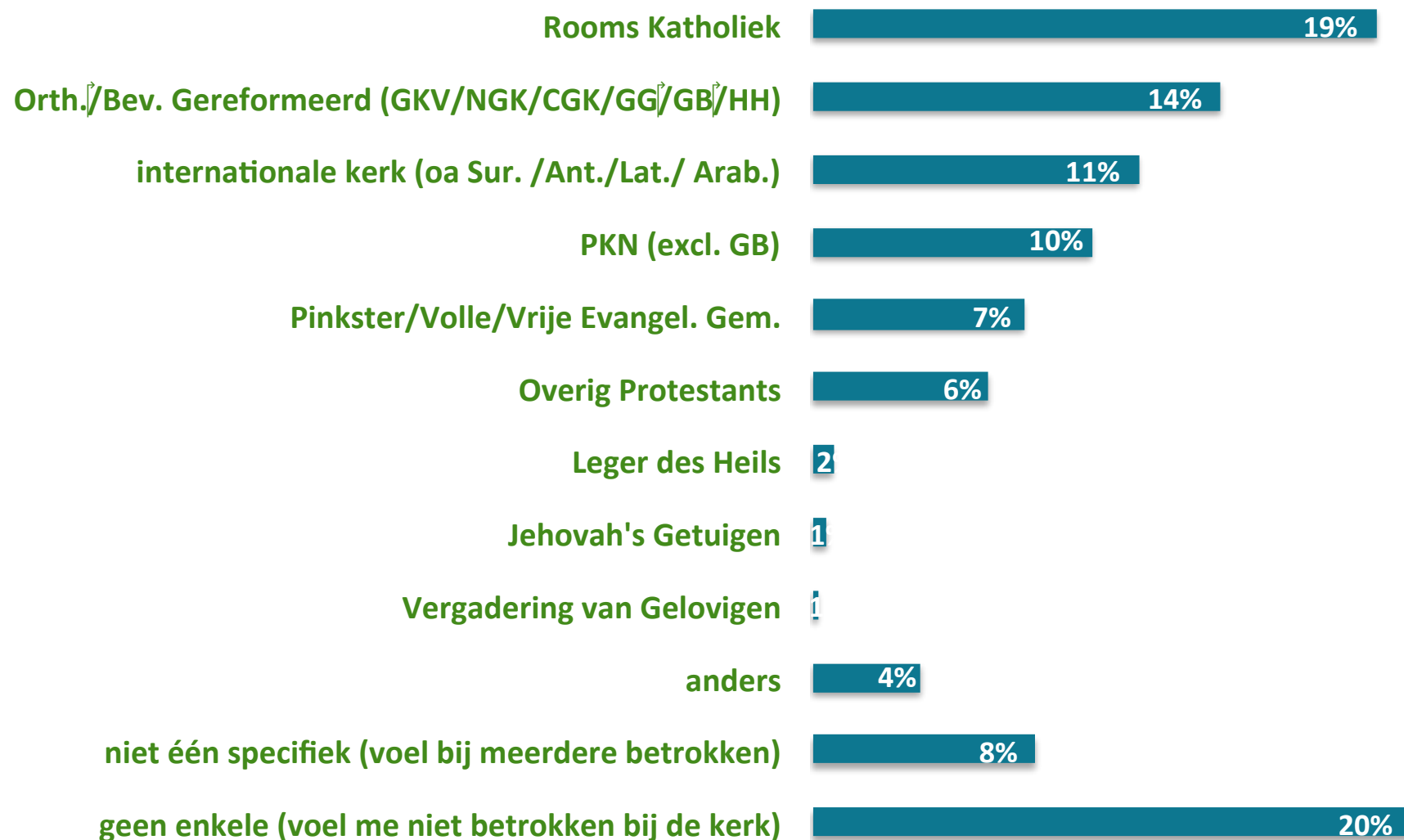
Vier de op tien Rotterdamse christenen beschouwen zichzelf als gelovig, maar verdiepen zich nauwelijks in Jezus of de Bijbel. Met name onder Evangelischen (maar ook onder enkele Protestantse subgroepen) laat men zich veelal actief inspireren.

Respondenten die zich wel tot een christelijke stroming rekenden, maar aangaven niet te geloven, vielen buiten de doelgroep van dit onderzoek. Zij zijn niet opgenomen in nevenstaande figuur.

Christenen in Rotterdam

Diversiteit aan kerken in Rotterdam; één op vijf voelt zich niet betrokken

Kerkgenootschap waarbij meest betrokken

Tenminste één op de vijf christenen in Rotterdam voelt zich het meest betrokken bij een RK-kerk. Daarnaast zijn er relatief veel respondenten uit RK-hoek die zich in het geheel niet betrokken voelen bij de kerk.

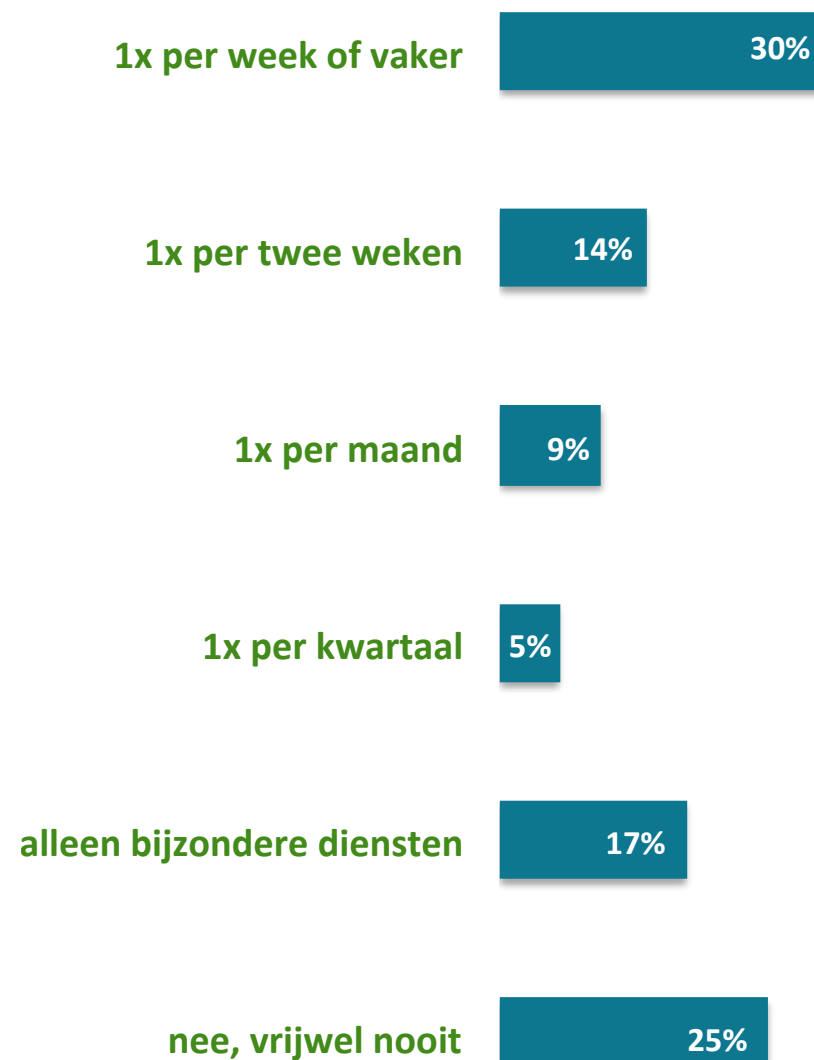
Eén op de zeven voelt zich betrokken bij een orthodox/bevindelijk gereformeerde stroming en één op de tien bij de PKN (excl. Gereformeerde Bond)

Christenen die zich betrokken voelen bij een internationale kerk zijn afkomstig van verschillende christelijke stromingen. Een substantieel deel van de christenen (8%) voelt zich niet betrokken bij één specifiek kerkgenootschap maar bij meerdere.

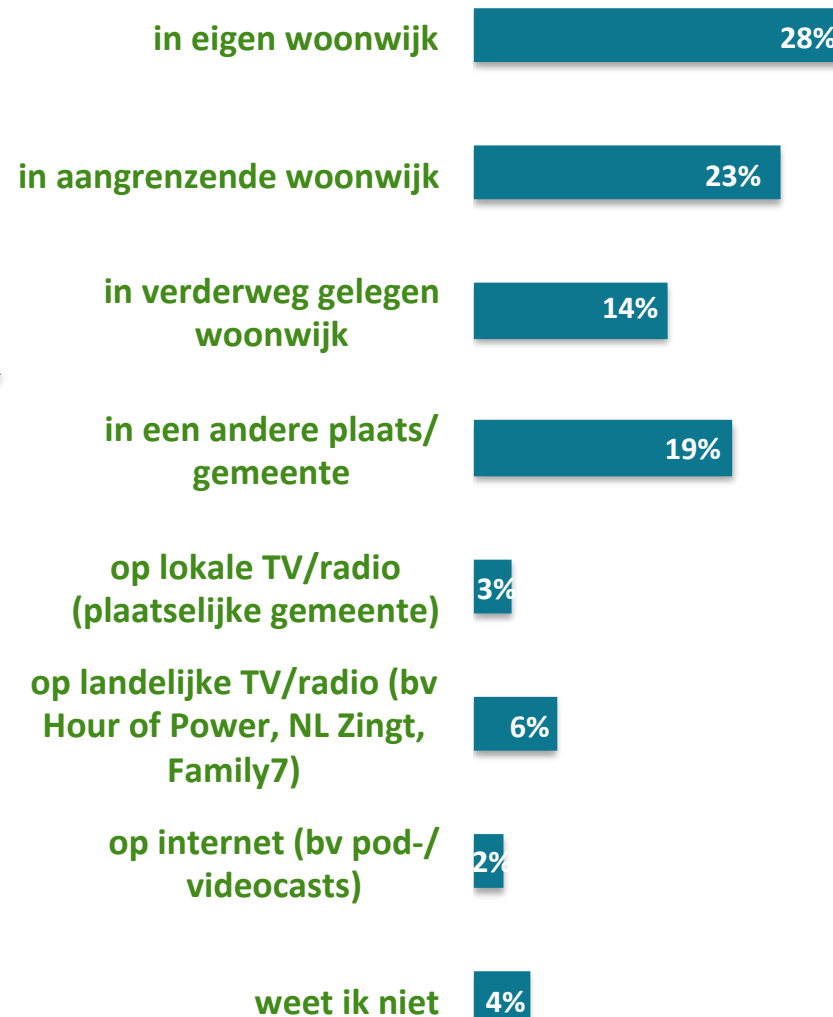
Christenen in Rotterdam

Eenderde kerkt in verder weg gelegen woonwijk of andere plaats/gemeente

Frequentie kerkdienst/samenkomst

Plaats kerkdienst/samenkomst

Ongeveer de helft van de ondervraagde christenen bezoekt, beluistert of bekijkt tenminste eens per maand een kerkdienst of samenkomst. Een kwart van de doelgroep beleeft (vrijwel) nooit een dienst of samenkomst.

Voor de helft van diegenen die diensten beleven, betreft het een kerk die in de eigen of een aangrenzende woonwijk staat. Eenderde leeft mee met diensten in een verder weg gelegen woonwijk (14%) of een andere plaats (19%).

Zeker één op de tien beleeft een algemene dienst (geen onderdeel van vaste gemeente) via lokale of landelijke (digitale) media.

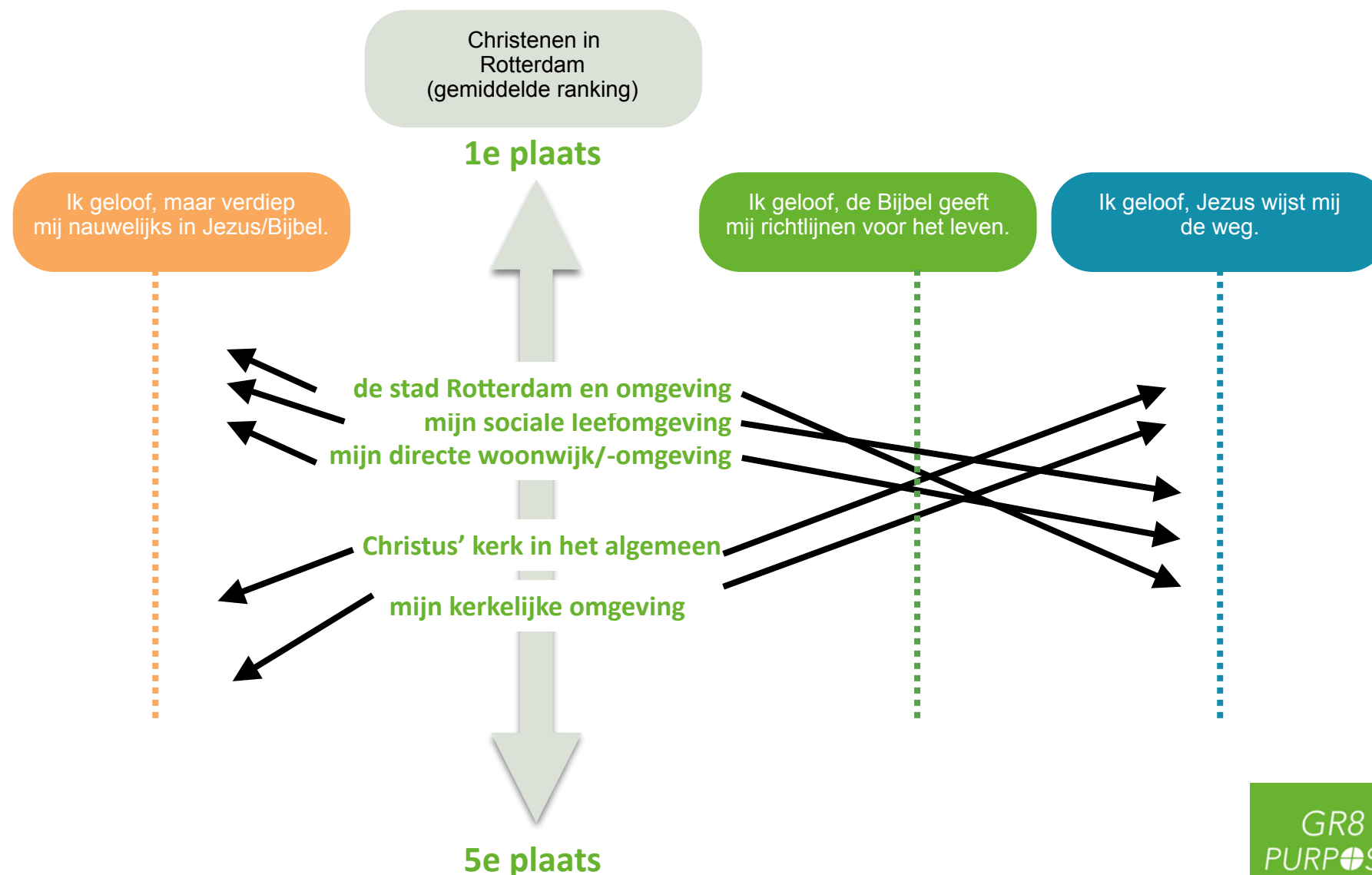
Hoofdstuk 2

Onderlinge verbondenheid & inspiratie

Onderlinge verbondenheid & inspiratie

Veel Rotterdamse christenen voelen zich sterker verbonden met stad dan met kerk

Ranking verbondenheid met...

Aan alle Rotterdamse christenen is gevraagd met wie of wat zij zich het meest verbonden voelen. Zij konden dat doen door de hiernaast getoonde vijf begrippen in volgorde te zetten.

Christenen voelen zich (gemiddeld) het sterkst verbonden met de stad, hun sociale leefomgeving en hun directe woonomgeving. De verbondenheid met hun kerkelijke omgeving is (gemiddeld) lager.

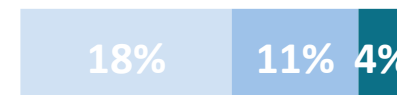
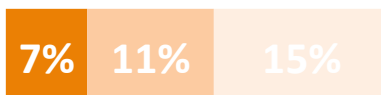
Onder christenen die zich nauwelijks verdiepen in Jezus of de Bijbel zijn de verschillen (logischerwijs) het scherpst zichtbaar. Christenen die Jezus als wegwijzer beschouwen voelen zich juist sterker verbonden met de Kerk en hun kerkelijke omgeving dan met de stad, hun woon- en leefomgeving. Onder Evangelischen komt dit patroon het sterkst naar voren.

Onderlinge verbondenheid & inspiratie

Christen-zijn doe je samen, maar verbondenheid met stadgenoten is laag

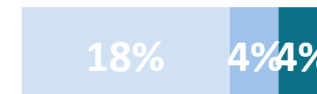
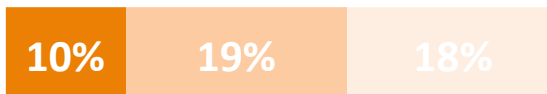
Wat vindt u...?

Als burger voel ik me nauwelijks verbonden met mijn stadgenoten

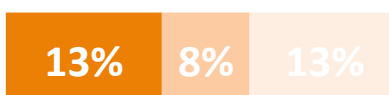
Als burger voel ik me sterk verbonden met mijn stadgenoten

Als christen voel ik me nauwelijks verbonden met mijn stadgenoten

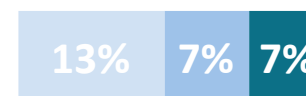
Als christen voel ik me sterk verbonden met mijn stadgenoten

Christen-zijn in de stad doe je zelf

Christen-zijn in de stad doe je samen

Je moet anderen niet lastig vallen met je geloof

Het is belangrijk van Jezus te getuigen

■ ■ ■ <—neutraal—> ■ ■ ■

GR8
PURPOSE
RESEARCH

Als het gaat om verbondenheid met mede-Rotterdamers voelt eenderde zich als burger weinig verbonden, eenderde voelt zich relatief sterk verbonden en eenderde kiest het midden. Als christen voelt slechts een kwart zich sterk verbonden, terwijl de helft minder verbondenheid voelt.

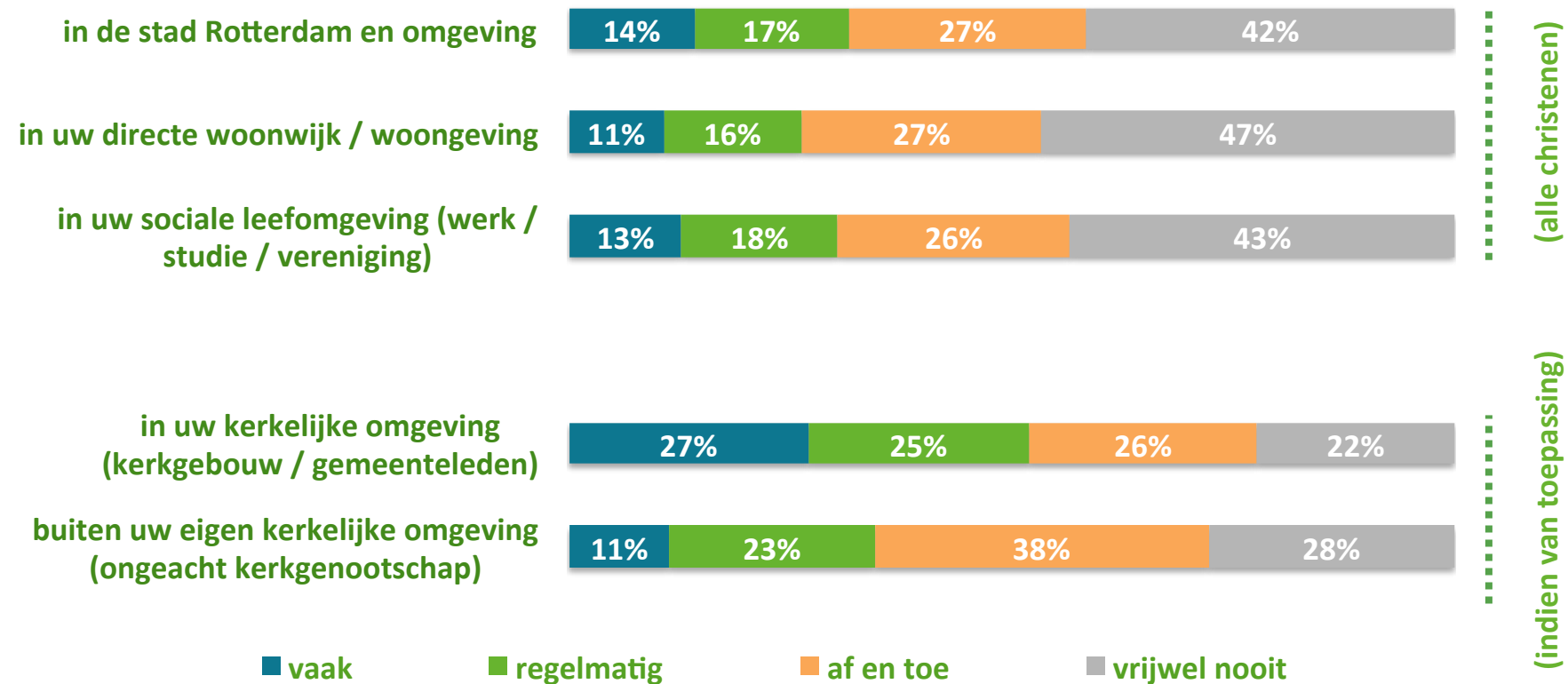
Vier op de tien christenen vinden christen-zijn in de stad een gezamenlijke opdracht. Eenderde houdt het op iets persoonlijks. Een kwart vindt het belangrijk om van Jezus te getuigen.

Respondenten konden per (tegen)stelling hun mening aangeven door het aanklikken van een punt op een 7-puntschaal tussen twee uitersten in. Het middelste punt (neutraal) is in de figuur niet weergegeven.

Onderlinge verbondenheid & inspiratie

Drie op de tien trekken regelmatig op met andere christenen; vaakst uit eigen kerk

Frequentie optrekken met andere christenen (buiten vieringen om)

Een groot deel van de christenen (circa 70%) trekt, buiten eventuele zondagse vieringen of samenkomsten, slechts sporadisch met andere christenen op.

Kerkelijk actieve christenen ontmoeten doordeweeks vaker mede-gelovigen uit eigen kerk (52%) dan buiten de eigen kerk (34%).

De vraag naar het optrekken met christenen in of buiten de eigen kerkelijke omgeving is alleen voorgelegd aan respondenten die diensten of samenkomsten binnen een lokale gemeente beleven.

Onderlinge verbondenheid & inspiratie

Vier op de tien betrokken bij vrijwilligerswerk in Rotterdam

Betrokken bij vrijwilligerswerk in R'dam, gericht op...

GR8
PURPOSE
RESEARCH

Vier op de tien christenen zijn momenteel betrokken bij vrijwilligersactiviteiten in Rotterdam. Het vaakst is men daarbij gericht op mensen binnen de eigen woon-omgeving.

In bijna eenderde van de gevallen (13% van 40%) is het werk kerkelijk georiënteerd. Een kwart van de vrijwilligers richt zich op kwetsbare doelgroepen.

Respondenten konden meerdere antwoorden geven. Om die reden is het totaal % groter dan 100%. Zes op de tien verrichten geen vrijwilligerswerk. De overige 40% kruiste 1 of 2 antwoorden aan.

Onderlinge verbondenheid & inspiratie

Rotterdamse christen zegt relatief weinig inspirerende voorbeelden in de stad te kennen

In totaal 54% van de christenen zegt relatief weinig inspirerende christenen in de eigen omgeving te kennen. Ongeveer een kwart (24%) kent er redelijk veel.

Respondenten konden in het begin van de vragenlijst zelf spontaan een hen inspirerende Rotterdamse christen noemen. Velen moesten hierop het antwoord schuldig blijven. Hiernaast is een overzicht opgenomen van gegeven antwoorden.

Alleen Dominee Visser ('van de Pauluskerk'), Erasmus en leden van de familie Sies worden diverse keren spontaan bij naam genoemd. Verder zijn het vooral dominees/pastors en familie/bekenden die voor inspiratie in de stad zorgen.

Hoofdstuk 3

Urgentie interventie R'dam

Urgentie interventie Rotterdam

Als christen heb je een bijzondere opdracht in de wijk waar je woont...

Een christen ben je in woord én daad, dat dus ook in eigen wijk/omgeving.

De roeping om 'zout' te zijn betekent m.i. dat je als christen present bent op de plaats waar je leeft.

Je hebt de taak om het Evangelie van Jezus Christus te verspreiden en uit te leven. Daarbij is het onze opdracht om onze naasten lief te hebben als onszelf. Hoe kan dat als je die opdracht niet als opdracht in je eigen omgeving ziet?!

Christenen mogen Gods handen en voeten zijn en getuigen van Hem.

Jezus zei: "Gaat heen en maakt hen tot mijn discipelen".

Als christen getuig je van je geloof door daden/reacties en daarna door woord. Evangelisatie is erg belangrijk.

Je brengt iets mee wat de meeste mensen in de wijk niet hebben/kennen en je helpt hen verder.

Misschien ben je wel de enige christen die ze regelmatig zien.

Omdat je directe omgeving ziet hoe je leeft op alle dagen van de week en je door contact met deze mensen iets van God kan laten zien. Echter, woon ik in een buurt waar de contacten niet zo hecht zijn en vrij multi-cultureel is.

Anderen hulp bieden uit naastenliefde. Ik zie het in mijn omgeving niet gebeuren. Er wonen weinig christenen. Meer van een andere overtuiging die niets met christenen te maken willen hebben.

50%
Ik ben het
daarmee eens,

50%
Ik ben het
daarmee oneens,

Daarvoor leven we teveel langs elkaar heen.

Ik blijf liever op de achtergrond.

Met geloof moet je anderen niet lastig vallen en voor jezelf en je geloofsgenoten houden. In mijn wijk wonen veel moslims, die willen niets over Jezus horen.

Iedereen moet zelf weten of ze geloven en op welke manier.

Geloven doe je voor jezelf. Indien er een gesprek plaatsvindt met een andere Christen dan moet dit spontaan gebeuren.

Nee, niet als christen, maar gewoon als mens heb je bepaalde opdracht in je leven voor anderen.

Ook als niet belijdende christen heb je een opdracht in de wijk waar je woont.

Niet specifiek mijn wijk. Ik zie het als mijn taak om als diaken in bredere zin te functioneren.

Onze eigenlijke kerk bevindt zich in andere wijk en wij belijden meer binnenshuis dan buitenshuis.

De functie/bijdrage in een wijk staat los van het geloof.

Christenen die de stelling onderschrijven vinden vaak dat hun roeping als christen overal geldt, dus (zeker) ook in de eigen wijk. Door (eerst) daad en (dan) woord mag een christen getuigen van Hem.

Een aantal ervaart de opdracht als lastig doordat zij weinig andere christenen in de eigen wijk zien.

Anderen zien dat feit juist als bewijs van urgentie en grijpen het aan als kans om zich te onderscheiden.

Veel christenen die tegen de stelling zijn, vinden geloven iets persoonlijks en vallen er anderen liever niet (zomaar) mee lastig.

Een aantal vindt dat iedereen (niet specifiek christenen) zich een zekere opdracht in de wijk moet aantrekken.

Ook zijn er christenen die hun roeping elders in de stad (een andere wijk) invulling geven en om die reden tegen de stelling ageren.

Ik geloof, Jezus wijst mij de weg.

73%

Ik geloof, de Bijbel geeft mij richtlijnen voor het leven.

69%

Ik geloof, maar verdiep mij nauwelijks in Jezus/Bijbel.

17%

GR8
PURPOSE
RESEARCH

% mee eens

Urgentie interventie Rotterdam

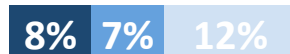
45% verlangt naar meer 'bloei' in de stad;
vooral waarde christendom te weinig zichtbaar

Ervaart het als
urgent probleem

28%

Rotterdam is prima
zoals het is

Rotterdam zou in
geestelijk opzicht meer
moeten bloeien

24%

De waarde van het
christendom is weinig
zichtbaar in Rotterdam

De waarde van het
christendom is sterk
zichtbaar in Rotterdam

22%

De waarde van het
christendom is weinig
zichtbaar in mijn woonwijk

De waarde van het
christendom is sterk
zichtbaar in mijn woonwijk

13%

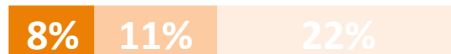
Christenen in mijn
woonwijk kennen elkaar
nauwelijks

Christenen in mijn
woonwijk kennen elkaar
goed

13%

De huidige kerkstructuren
staan eenheid van
christenen in de weg

De huidige kerkstructuren
dragen bij aan eenheid
onder christenen

13%

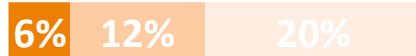
Christenen zijn slecht op de
hoogte wat er in de eigen
woonwijk allemaal gebeurt

Christenen zijn goed op de
hoogte wat er in de eigen
woonwijk allemaal gebeurt

9%

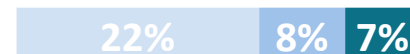
Christenen in Rotterdam
zijn onderling sterk
verdeeld

Christenen in Rotterdam
vormen een eenheid

3%

Christenen zijn vooral
op zichzelf gericht

Christenen zijn vooral
op anderen gericht

GR8
PURPOSE
RESEARCH

Behalve het (gepercipieerde) gemis aan 'geestelijke bloei' en zichtbaarheid van de waarde van het christendom, vindt meer dan de helft (52%) van de Rotterdamse christenen dat zij elkaar onderling in de woonwijk nauwelijks kennen. Dit wordt -relatief gezien- echter minder vaak als urgent probleem beschouwd.

Vier op de tien christenen vinden dat de huidige kerkstructuren de eenheid van christenen parten speelt. Onderlinge verdeeldheid vormt echter niet het grootste issue in de stad, volgens de christenen.

Respondenten konden per (tegen)stelling hun eigen beeld weergeven door het aanklikken van een punt op een 7-puntschaal tussen twee uitersten in. Het middelste punt (neutraal) is in de figuur niet weergegeven. Indien een stelling 'negatief' (oranje kleur) werd beoordeeld, is gevraagd in hoeverre het als probleem ervaren wordt, waarvan men vindt dat het anders moet.

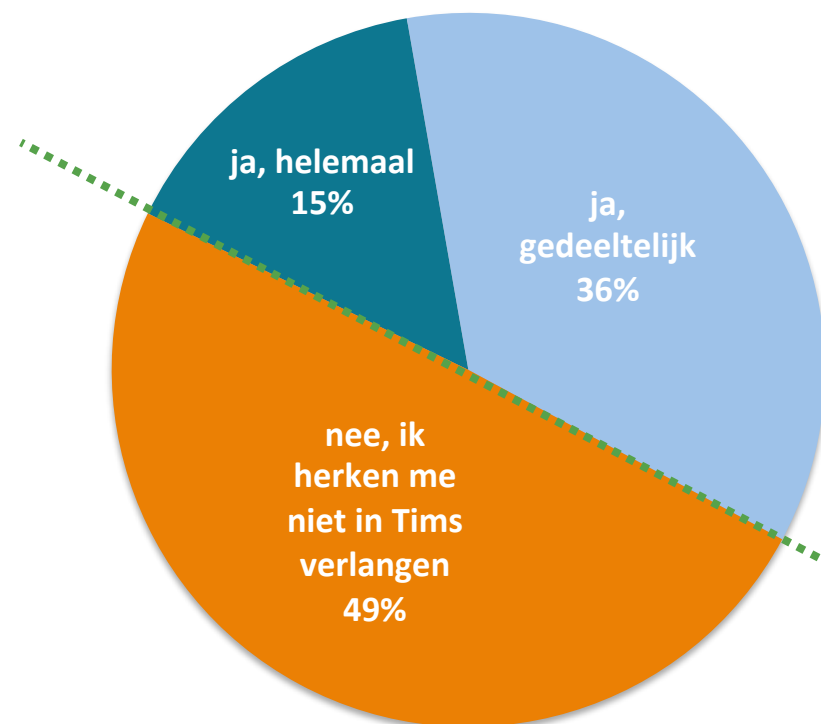
Hoofdstuk 4

Verlangen naar verbinding

Verlangen naar verbinding

Helpt Rotterdamse christenen herkent verlangen naar samen geloven en/of inzet voor omgeving

Herkenning in Tims verlangen

met welke christenen?

ongeacht kerkgenootschap (2/3)

binnen eigen kerkgenootschap (1/3)

binnen welke omgeving?

andere christenen in de stad (80%)

andere christenen in directe woonomgeving (79%)

andere christenen in sociale leefomgeving (77%)

Ik geloof, Jezus wijst mij de weg.

73%

Ik geloof, de Bijbel geeft mij richtlijnen voor het leven.

65%

Ik geloof, maar verdiep mij nauwelijks in Jezus/Bijbel.

23%

Evangelisch

83%

Protestants

58%

Rooms-Katholiek

36%

Overig

41%

Orth./Bev.

72%

PKN

67%

kerkt dichtbij eigen wijk

71%

kerkt verder weg

60%

kerkt radio/TV/internet

59%

beleeft geen kerkdiensten

15%

GR8
PURPOSE
RESEARCH

Afhankelijk van geloofshouding, -stroming en afstand tot eigen kerk(gebouw) is het verlangen sterker of zwakker. Ook christenen die fysiek geen kerkdienst bezoeken, maar deze wel beleven op radio/TV/internet lijken zich te herkennen in het verlangen.

Het verlangen richt zich op christenen in zowel woon- als leefomgeving; voor tweederde is het kerkgenootschap daarbij van ondergeschikt belang.

DIT IS TIM

Tim verlangt ernaar om doordeweeks, samen met andere christenen uit zijn omgeving (dus niet alleen zijn kerkgenoten) zijn christen-zijn vorm te geven en te zoeken naar mogelijkheden om tot zegen te zijn voor zijn omgeving. Door bijvoorbeeld samen te bidden, voor elkaar, de stad, de woonwijk, de collega's of kwetsbare groepen. Of door betrokken te zijn bij vrijwilligerswerk, gezamenlijk diaconale activiteiten te ontwikkelen of mensen in zijn omgeving op weg te helpen in het geloof. Hij is ervan overtuigd dat christenen gezamenlijk een veel grotere impact op de stad, hun omgeving en op elkaar kunnen hebben.

% herkent verlangen helemaal/gedeeltelijk

Verlangen naar verbinding

Wat men **wel** herkent en wat **niet**

Het samenzijn en uitstralen naar anderen hoe christenen zijn/leven. Een soort van evangelisatie zonder dat het opgedrongen wordt.

Praktische hulp verlenen aan mensen in je omgeving. Op die manier ben je als christen meer zichtbaar en kan je echt contact met hun maken en ook getuigen van Jezus. Het is vrijwilligerswerk dat je zelf kan plannen (zonder dat je vastzit aan een rooster).

Meer naar buiten treden.

Het samenwerken met andere christenen (buiten eigen kerkelijke gemeente).

De moed je geloof uit te dragen.

Het samen optrekken met christenen in mijn wijk.

Iets doen voor anderen, zelfs mensen die we niet kennen.

Dat hij op de bres wil staan voor zijn stad.

Actief betrokken zijn vanuit je levensovertuiging/roeping bij de omgeving waarin je een plaats hebt gekregen.

Vooral het sociale aspect.....samen iets ondernemen.....met elkaar.....maar ook voor anderen.

Om over kerkmuren heen als christen iets te willen betekenen voor de stad.

Eigenlijk alles wel, maar ik voel een beperking door onvoldoende tijd hiervoor.

Samen bidden en dergelijke vind ik meer iets persoonlijks.

De behoefte om in een groep het geloof uit te oefenen. De vorm zelf is voor mij geen probleem, maar naar mijn mening heeft ieder een eigen manier van geloven.

Ben niet van het vrijwilligerswerk sector, doordat men het wel eens gebruikt om publiekelijk eer mee te verdienen. Ik kies ervoor om andere manieren te gebruiken.

God zit in mijn hart en ik geef er de voorkeur aan dat in mijn handelen elke dag zichtbaar proberen te maken.

Extra activiteiten, mijn eigen kerk organiseert al veel naast de diensten op zondag.

Het samenklonteren van alleen christenen. Het is juist ook belangrijk om met niet-geloven samen te komen.

Ik ben streng gereformeerd opgevoed en sinds ik op mezelf woon heb ik afstand genomen van de kerk. Geloven doe ik nog steeds, maar ik geloof niet in een kerkelijke gemeenschap. Geloven is iets persoonlijks waar niemand iets mee te maken heeft.

Opdringerigheid en de air van wat IK doe is het enige goede. DENK MULTICULTUREEL!

Prima als hij dit wil, maar mij niet gezien.

De samenstelling van de wijkbewoners is multicultureel; dus veel religieuze stromingen.

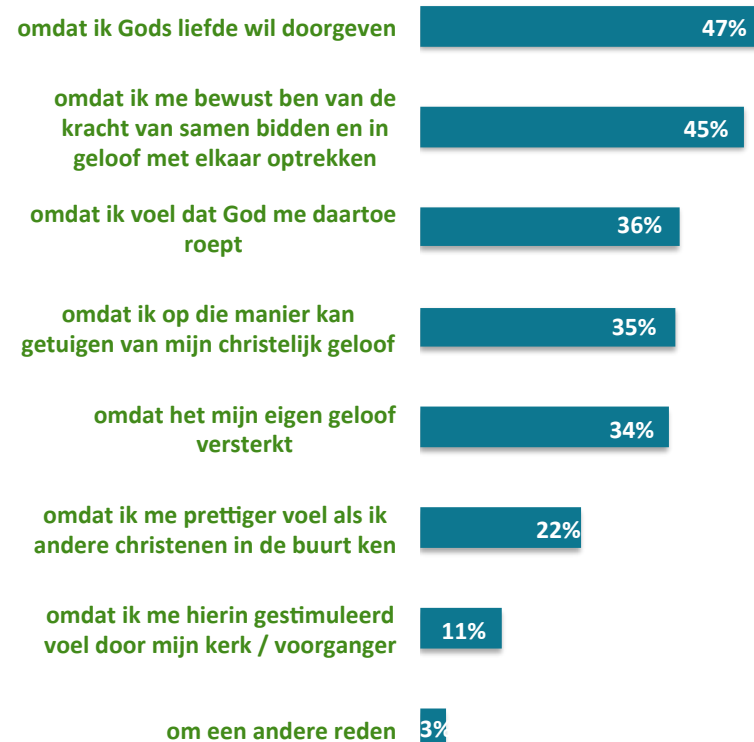
Bij mij doet het geloof van andere mensen er niet toe. Ik ga met mensen om die goede waarden en normen hebben. Of ze christen zijn of niet.

GR8
PURPOSE
RESEARCH

Verlangen naar verbinding

Tijd en fysiek vaak barrières; toch ook kansen bij aansporing of ondersteuning

Waarom ik dat al doe...

Waarom ik dat niet (vaker) doe...

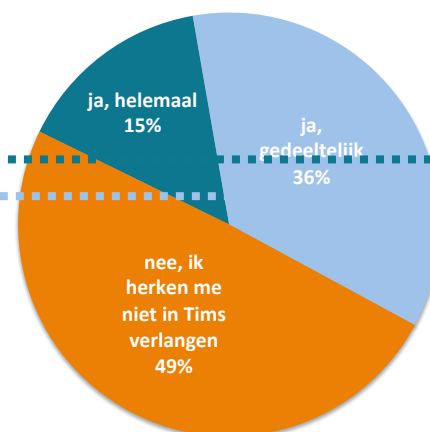

potentieel
(ca. 40%)

doe dat al vaak/regelmatig (39%)

62%
29%

Herkenning in Tims verlangen

doet dat af en toe/nooit (61%)

38%
71%

GR8
PURPOSE
RESEARCH

Christenen die zich ten volle herkennen in 'het verlangen van Tim', geven hier naar eigen zeggen vaak al uiting aan (62%), vooral vanuit de wil om Gods liefde door te geven of vanuit de overtuiging in de kracht van gezamenlijk bidden en samen optrekken.

De meest genoemde redenen waarom christenen een dergelijk verlangen wél onderkennen, maar daar niet of nauwelijks vorm aan geven, liggen vooral besloten in tijdgebrek (algemeen en door ander kerkenwerk), het niet aansluiten van kerkstructuren en fysieke ongemakken (vaak spontaan als 'andere reden' genoemd door oudere christenen).

Een substantieel deel van de betreffende christenen geeft echter ook aan dat zij niet tot uitvoering van hun verlangen komen door het ontbreken van kennis, vaardigheden of de durf om initiatief te nemen. Hier liggen wellicht kansen om twijfelaars aan te sporen of te ondersteunen.

Verlangen naar verbinding

Meer dan de helft doet appèl op kerken om meer samen op te trekken

Rol christenen en kerken

Kerken moeten meer samen optrekken om tot zegen te kunnen zijn voor de stad en haar inwoners

Christenen moeten meer samen optrekken om tot zegen te kunnen zijn voor de stad en elkaar

Christenen moeten vooral actief zijn in de wijk waar ze wonen, ook als dat niet de wijk is waar hun kerk(gebouw) staat

■ zeer mee eens ■ mee eens ■ niet mee eens ■ niet mee oneens ■ mee oneens ■ zeer mee oneens

Ik vind dat we als christenen één vuist moeten maken tegen onrecht in de stad (46% mee eens)

Ik ben nieuwsgierig naar hoe anderen in mijn omgeving hun geloof beleven (43% mee eens)

Ik mis een duidelijk christelijk geluid in de stad (39% mee eens)

Ik zou graag andere christenen in mijn sociale leefomgeving ontmoeten (39% mee eens)

Ik ben graag op de hoogte van christelijke initiatieven in mijn stad / woonwijk (39% mee eens)

Ik zou graag andere christenen in mijn stad / woonwijk ontmoeten (37% mee eens)

Ik vind het belangrijk om mensen in mijn omgeving te overtuigen van de waarde van het christelijk geloof (32% mee eens)

*Ik zou me graag met andere christenen inzetten voor een **bepaalde doelgroep** in de stad (31% mee eens)*

GR8
PURPOSE
RESEARCH

Christenen vinden vaker dat kerken meer samen moeten optrekken (56%) dan dat zijzelf meer samen moeten optrekken (45%) om tot zegen voor de stad en elkaar te kunnen zijn.

Tweederde van de christenen die kerkdiensten in de eigen wijk beleven, vindt dat christenen ook in de eigen wijk actief behoren te zijn. Naarmate men verder van het eigen kerkgebouw woont, daalt dit aandeel tot 42% (zij die in een andere plaats kerken). Van de kerkelijk niet-meelevenden is slechts een kwart voorstander van de stelling.

De vaakst genoemde doelgroepen waar christenen zich samen voor zouden willen inzetten zijn:

- jeugd en (hang)jongeren
- eenzame mensen / ouderen
- sociaal of financieel zwakkeren / alleenstaanden
- daklozen
- vluchtelingen
- onderdrukte minderheden
- zieken / gehandicapten

Verlangen naar verbinding

Een kwart is geïnteresseerd in gezamenlijke maaltijden en cursussen in de woonwijk

Meest aansprekende ideeën

Respondenten konden maximaal 3 ideeën kiezen, die hen het meest aanspreken als het gaat om het bevorderen van de onderlinge ontmoeting van christenen in de stad of hun omgeving of het versterken van de zichtbaarheid van christenen.

De kerk-brede activiteiten (openstellen kerkgebouwen en een overzicht van kerken en gemeenten) worden ook hier net vaker genoemd dan de persoonlijke activiteiten.

Een greep uit overige suggesties van respondenten:

Kerken openstellen, welke dan ook, zodat mensen er 24 uur per dag naar binnen kunnen zodat er iemand is die je wil/kan aanhoren. Dat je weet geen last te zijn, maar gewenst.

Laat de kerkklokken weer luiden die hoor je nu niet meer. Een gezamenlijke site op internet. Kleine bijeenkomsten bij iemand thuis. Goed voor de integratie.

Inspirerende sprekers of bands uitnodigen.

Wij moeten starten met de kinderen. Ik heb gemerkt dat er niet veel aandacht wordt besteed aan de kinderen.

Van veel christenen hoor ik dat christelijke scholen niet echt christelijk meer zijn.

Samen activiteiten organiseren, bijvoorbeeld jongerenavonden.

Minder richten op verschillen tussen christelijke geloven en meer op overeenkomsten.

Je eigen kerk promoten door flyers te geven, eventueel mensen aanspreken buiten en vertellen over je kerk.

Samen inzetten voor de wijk door klusjes bij mensen te doen.

Serve the City en Stichting Present zijn mooie initiatieven!

Verantwoording

Onderzoeksopzet

Het **doel van het onderzoek** is geformuleerd als: *“Inzicht verkrijgen in het draagvlak van Rotterdamse christenen voor een stadsbrede christelijke beweging en de manier waarop zij dienstbaar willen zijn aan de stad en de wijk”*.

Dit vraagstuk is **geoperationaliseerd** aan de hand van herkenning van verlangen, zoals dit (in de basis) door Rotterdam United zelf is verwoord (zie kader). Behalve de herkenning van het verlangen, is in het onderzoek gekeken in hoeverre Rotterdamse christenen de issues herkennen, die aan dit verlangen ten grondslag liggen (motivaties) en in hoeverre zij deze issues als een probleem ervaren (urgentie). Tot slot is uitgevraagd in hoeverre christenen zelf willen bijdragen aan de voorgestelde oplossingsrichting (meer verbinding tussen christenen in de eigen omgeving).

De **doelgroep** bestond uit inwoners (18 jaar en ouder) van de stad Rotterdam (incl. Hoogvliet, Pernis), die zich tot een christelijke stroming rekenen en zich ‘gelovig’ noemen.

De vragenlijst is **ontworpen** door Gr8 Purpose Research, in samenwerking met Blauw Research en in nauw overleg met MWH Impact Investors en Rotterdam United. Ook enkele vertegenwoordigers van christelijke kerken en bewegingen werden in de gelegenheid gesteld mee te denken, o.a. tijdens een kick-off meeting.

Na akkoord van de opdrachtgever is de vragenlijst **geprogrammeerd** in QuestionPro. Behalve een technische test is de internetvragenlijst ook inhoudelijk getoetst tijdens een **pilot**, waarbij een viertal christenen uit de doelgroep de vragenlijst live hebben ingevuld en aanwijzingen ter verbetering konden geven. Na enkele aanpassingen is de definitieve versie online ter beschikking gesteld aan enkele internetpanels.

DIT IS TIM

Tim verlangt ernaar om doordeweeks, samen met andere christenen uit zijn omgeving (dus niet alleen zijn kerkgenoten) zijn christen-zijn vorm te geven en te zoeken naar mogelijkheden om tot zegen te zijn voor zijn omgeving. Door bijvoorbeeld samen te bidden, voor elkaar, de stad, de woonwijk, de collega's of kwetsbare groepen. Of door betrokken te zijn bij vrijwilligerswerk, gezamenlijk diaconale activiteiten te ontwikkelen of mensen in zijn omgeving op weg te helpen in het geloof. Hij is ervan overtuigd dat christenen gezamenlijk een veel grotere impact op de stad, hun omgeving en op elkaar kunnen hebben.

GR8
PURPOSE
RESEARCH

Verantwoording

Onderzoeksopzet

Als **steekproefkader** is primair gebruik gemaakt van het panel van Survey Sampling International (SSI), die daarbij twee partner panels heeft ingeschakeld. SSI beschikt over een scripting methodiek die mogelijke doublures in de panels herkent en kan uitsluiten. Omdat allochtone deelnemers in internetpanels vaak ondervertegenwoordigd zijn, is de steekproef voor een beperkt deel (minder dan 5%) aangevuld met online enquêtes die via enkele voorgangers van migrantenkerken in Rotterdam zijn verspreid onder leden.

Het **veldwerk** vond plaats van 24 juni tot en met 18 juli 2016. In totaal heeft een netto **steekproef** van **n=301** Rotterdamse christenen de vragenlijst ingevuld. Na het veldwerk is het opgebouwde databestand gecontroleerd en waar nodig gecorrigeerd (poststratificatie weging), zodanig dat de steekproef een representatieve mix van geslacht en leeftijd (van bruto steekproef, bron: Rotterdam In Cijfers, 2015) en plausibele verhouding autochtone/allochtone christenen (van netto steekproef, bron: Tel je zegeningen, 2008) weergeeft.

Vervolgens zijn **analyses** uitgevoerd. Significante verschillen tussen subgroepen zijn normaliter geanalyseerd met inachtneming van een betrouwbaarheidsniveau van 95% ($\alpha=0,05$). In sommige gevallen -met name bij kleine groepen- is op een lager niveau getoetst (90%, $\alpha=0,10$); uitspraken gelden dan als *indicatief* en worden *licht vervaagd* weergegeven in de rapportage.

Naast deze **rapportage** is aan de opdrachtgever een tabellenboek opgeleverd met alle resultaten van het onderzoek, inclusief alle antwoorden op open vragen.

Geslacht	verhouding in netto steekproef
man	47%
vrouw	53%

Leeftijd	verhouding in netto steekproef
18-24 jaar	11%
25-34 jaar	25%
35-44 jaar	23%
45-54 jaar	13%
55-64 jaar	12%
65 jaar of ouder	17%

Afkomst	verhouding in netto steekproef
autochtoon	60%
allochtoon	40%